

28.3. Skylt er að upplýsa eftirlits- og rannsóknaraðila um ofangreind atriði, sé þess óskað.

28.4. Dýralæknir fisksjúkdóma lætur í té eyðublöð fyrir skýrslur skv. þessari grein.

29. gr.

29.1. Rísi ágreiningur um verkaskiptingu milli héraðsdýralækna og dýralæknis fisksjúkdóma við framkvæmd þessarar reglugerðar, sker yfirdýralæknir úr.

30. gr.

30.1. Um brot á ákvæðum reglugerðar þessarar fer samkvæmt j-lið 1. mgr. 97. gr. 1. nr. 76/1970, enda varði brotið ekki þyngri refsingu samkvæmt öðrum lögum.

30.2. Með mál út af brotum gegn ákvæðum reglugerðar þessarar skal farið að hætti opinberra mála.

31. gr.

31.1. Reglugerð þessi er sett samkvæmt heimild í 66. og 81. gr. 1. nr. 76/1970 um lax- og silungsveiði, 1. nr. 77/1981 um dýralækna með síðari breytingum og 2. mgr. 11. gr. 1. nr. 50/1986 um Rannsóknadeild fisksjúkdóma.

31.2. Við gildistöku þessarar reglugerðar falla úr gildi reglugerð nr. 70/1972 og reglugerð nr. 200/1978 um breytingu á þeirri reglugerð.

31.3. Reglugerð þessi öðlast þegar gildi.

Landbúnaðarráðuneytið, 18. september 1986.

Jón Helgason.

Guðmundur Sigbórsson.

FJALLSKILASAMÞYKKT

fyrir Snæfellsness- og Hnappadalssýslu.

I. KAFLI

Um stjórn fjallskilamála.

1. gr.

Snæfellsness- og Hnappadalssýsla er eitt fjallskilaumdæmi og skiptist í fjallskiladeildir eftir hreppum. Ólafsvíkurkaupstaður telst og til fjallskilaumdæmis sýslunnar.

2. gr.

Sýslunefnd Snæfellsness- og Hnappadalssýslu hefur á hendi yfirstjórn allra fjallskilamála innan sýslumarka, og einnig að því leyti er tekur til Ólafsvíkurkaupstaðar. Hún sker úr öllum ágreiningi sem upp kann að rísa milli hreppsnefnda vegna fjallskilamála.

Allar kærur og kröfur á hendur hreppsnefndum og hreppstjórum vegna fjallskilamála heyra undir sýslunefnd og einnig geta einstaklingar lagt slík mál undir úrskurð sömu aðila.

3. gr.

Hreppsnefndir hafa á hendi stjórn og framkvæmdir í fjallskilamálum, hver í sínum hreppi eða fjallskilasvæði, ef þannig hagar til.

Þær geta tekið nánari ákvarðanir um fjallskil í einstökum atriðum, hver á sínu fjallskilasvæði, svo fremi að þær brjóti eigi í bága við reglugerð þessa.

4. gr.

Land, sem fjallskilaframkvæmd undir stjórn og umsjón hreppsnefndar tekur til, eru beitolönd þau sem nýtt eru sem sumarhagar búfjár.

II. KAFLI

Um sauðfjármörk.

5. gr.

Markaskrá sýslunnar skal prenta áttunda hvert ár og ákveður sýslunefnd hvenær svo skuli gert. Sýslunefnd kys markavörð sýslunnar til átta ára í senn, eða þess tímabils er markaskrá gildir hverju sinni. Viðaukaskrá skal prenta fjórða hvert ár, ef þörf krefur. Allir markaeigendur skulu fá eitt eintak af markaskránni fyrir 30. ágúst á útgáfuári.

6. gr.

Sérhver fjáreigandi er skyldur til að hafa glögg og löglegt eyrnamark á sauðfé sínu. Markavörður skal, svo sem kostur er á, hamlar gegn notkun mikilla særingarmarka, en afeyrt er með öllu bannað og ný gatamörk. Séu notaðar eyrnaplötur ber að skrá á þær númerstölu bæjar og hrepps. Skulu þær vera í þeim lit sem mælt er fyrir um í reglugerð um litamerkingar sauðfjár.

7. gr.

Markavörður sér um mörk í sýslunni og útgáfu markaskrár. Skal hann gæta þess við upptöku nýrra marka að ekki sé sammerkt innan sýslu og koma í veg fyrir miklar námerkingar svo sem unnt er.

Enginn má hafa fleiri en þrjú fjármörk. Bannað er að taka upp ný mörk sem skrásett eru í Dalasýslu og Mýrasýslu. Þetta nær þó ekki til þess er barn tekur við marki foreldris.

8. gr.

Sveitarstjórnir annast söfnun allra eyrna- og brennimarka, hver í sínu umdæmi, raðar þeim eftir stafrófsröð í greinilegar skrár og afhendir markaverði sýslunnar, þegar að prentun markaskrár kemur.

Sérhver markaeigandi er skyldur til að skýra sveitarstjórn frá marki sínu og greiða gjald fyrir hvert mark eftir ákvörðun sýslunefndar hverju sinni. Fyrir brennimark skal þó eigi greiða sérstakt gjald.

9. gr.

Nú flyst maður inn í sýsluna og skal hann þá tilkynna markaverði sýslunnar mark sitt og fá samþykki hans fyrir því. Markavörður sér um lögbirtingu marka.

10. gr.

Brennimörk og plötumerki hreppanna eru þessi:

- SH-1 fyrir Kolbeinsstaðahrepp
- SH-2 fyrir Eyjahrepp
- SH-3 fyrir Miklaholtshrepp
- SH-4 fyrir Staðarsveit
- SH-5 fyrir Breiðavíkurhrepp
- SH-6 fyrir Neshrepp utan Ennis
- SH-7 fyrir Ólafsvíkurkaupstað
- SH-8 fyrir Fróðárhrepp
- SH-9 fyrir Eyrarsveit
- SH-10 fyrir Helgafellssveit
- SH-11 fyrir Stykkishólmshrepp
- SH-12 fyrir Skógarstrandahrepp

III. KAFLI

Um fjallskil o.fl.

11. gr.

Fjallskilaskyldir eru allir fjáreigendur, jarðeigendur og ábúendur jarða og innna þeir fjallskil af höndum eftir fyrirmælum sveitarstjórnar.

Húsbónda er skylt að annast fjallskil fyrir heimafólk sitt og aðra sem kunna að eiga hjá honum fjallskilaskyldan fénað. Fyrir sauðlausar jarðir skal gera fjallskil eftir ákvörðun sveitarstjórnar.

Nú reka menn einnig á fjall utan heimasveitar, og eru þeir þá skyldir að innna af hendi fjallskil þar, eftir þeirri tölu fullorðins fjár sem rekið er. Reki þeir ekkert fé á fjall í heimahreppi, eru þeir undanþegnir fjallskilaskyldu þar, nema þeir hafi lögbýli til umráða.

Annist síðastnefndir fjáreigendur ekki að fullu fénað sinn í réttum, skulu þeir greiða áfallinn kostnað í heimahreppi við að koma fénu til skila.

Heimilt er sveitarstjórn að leggja fjallskil á eigendur sauðlausra jarða sem svarar 1—3 dagsverkum á hverja jörð, enda sé land þeirra smalað af gangnamönnum.

Þá er hreppsnefnd heimilt að ákveða að eigendur eða umráðamenn jarða sjái um smölun hver á sínu landi, jafnt fjáreigendur sem aðrir.

12. gr.

Fjallskilum og kostnaði vegna þeirra skal sveitarstjórn jafna niður á fjáreigendur og hafa við það hliðsjón af skýrslum forðagæslumanna síðari hluta vetrar.

Heimilt er sveitarstjórn að veita ívilnanir í fjallskilum eftir því sem hún telur eðlilegt hverju sinni, enda séu gildar ástæður fyrir hendi.

13. gr.

Niðurjöfnun fjallskila skv. 12. gr. skal birta fjáreigendum með nægum fyrirvara.

Skal þar taka fram hvað hverjum einum ber að leggja til fjallskila, tilgreindir leitarstjórar á hverju leitarsvæði, skýrt frá tilhögun leita og réttardögum. Þar skal einnig taka fram hverjir skuli fara í útréttir, tilnefndir réttarstjórar og skýrt frá öðru því er fjallskilum tilheyrir.

14. gr.

Leitarstjórar sjá til þess, eftir föngum, að hver gangnamaður leysi verk sitt vel af hendi. Þeir meta það hvort gangnamenn séu hæfir til starfans og vel búnir til leitar. Skulu gangnamenn skyldir að hlýða forsögu leitarstjóra.

15. gr.

Gangnamerki fylgja hreppamörkum, nema sveitarstjórnir semji sín á milli um annað og sýslunefnd samþykki.

Meðan varnargirðingu frá Skógarnesi í Áltafjörð er haldið við, skiptir hún leitum milli Eyhreppinga og Miklhreppinga, og er bóndinn í Miklaholtsseli fjallskilaskyldur í Eyjahreppi.

16. gr.

Leita skal tvisvar á hausti hverju bæði heimahaga og þá sem fjær liggja. Til fyrri leitar skal gengið daginn áður en réttad er telji hreppsnefnd þess þörf. Til síðari leitar skal ganga laugardaginn í 25. viku sumars. Hamli veður leit þann dag, skal leita næsta færan dag og breytingin tilkynnt í aðliggjandi hreppa.

Hver bóndi er skyldur að smala heimaland sitt á hausti, samhliða leitum, ef sveitarstjórn mælir svo fyrir. Sama gildir um eigendur eyðibýla, þó þeir eigi þar ekki fjárvon. Hlýði umráðamaður lands ekki fyrir mælum sveitarstjórnar, ber honum að greiða smölunarkostnað eftir mati sveitastjórnar. Ekki verður umráðamaður lands þó krafinn um þátttöku í smölunarkostnaði, sé honum meinað að nota land sitt til sumarbeitar eða leigja það eftir ákvörðun sveitarstjórnar, samkvæmt 8. gr. laga nr. 6, 21. mars 1986 um afréttarmálefni, fjallskil o.fl. eða vegna búfjárveikivarna.

Öll haustsmölun fyrir 1. rétt á þeim löndum, sem leituð eru af gangnamönnum er stranglega bönnuð. Þó getur sveitarstjórn veitt undanþágu frá þessu, sé það nauðsynlegt vegna slátrunar á fé fyrir réttir eða af öðrum ástæðum.

Allt það fé sem kemur úr utansveitarréttum skal flutt til lögskilaréttar og skulu skilamenn tilkynna eigendum eða umráðamönnum um það þar. Þó er þeim heimilt að skila fé úr utansveitarréttum heim til eigenda þess. Ekki er skylt að reka óskilafé milli bæja eða hreppa.

Hafi eigendur eða umráðamenn eigi hirt fé sitt samkv. framansögðu innan sólahrings, skal sveitarstjórn ráðstafa því á kostnað eiganda.

17. gr.

Sveitarstjórn skal sjá um að eftirleitir séu gerðar, telji hún þörf á, og þá í samráði við nágrannahreppa. Óskilafé sem fyrir kann að koma í slíkum leitum, verði komið í hendur réttra eigenda.

18. gr.

Finni leitarmaður vanmetakind, sem ekki verður komið til réttar, skal hann athuga mark hennar og önnur auðkenni, og skýra leitarstjóra eða eiganda frá henni í gangnalok.

19. gr.

Nú koma utansveitarkindur fyrir í einhverju sveitarfélagi að afstöðnum skilaréttum og þekkja menn eigendur að þeim. Skulu þær þá á kostnað eigenda þeirra geymdar í vörslu hreppstjóra, eða annarra ef heppilegra þykir. Hreppstjóri annast um að eigendum verði tafarlaust gert aðvart um þetta.

20. gr.

Alla vanrækslu á álögðum fjallskilum skulu leitarstjórar tilkynna viðkomandi sveitarstjórn og sömuleiðis hafa einstaklingar rétt á að kæra það til sveitarstjórnar, telji þeir sig órétti beitta í sambandi við fjallskil.

Skulu slíkar kærur hafa komið fram fyrir lok októbermánaðar, en nái hlutaðeigandi ekki rétti sínum á þann hátt, geta þeir skotið máli sínu til sýslunefndar til endanlegs úrskurðar.

IV. KAFLI**Um réttir.****21. gr.**

Tvisvar skal rétta í hverri lögskilarétt á hausti og skulu sveitarstjórnir sjá um að réttum sé vel við haldið og dilkarými sé nægilegt fyrir fé allra hreppsúa og fé sem fyrir kemur úr nágrannasveitarfélögum.

22. gr.

Réttir skulu haldnar í þeirri röð og á þeim dögum er nú skal greint: Kaldárbakkarétt verður haldinn sunnudaginn í 21. viku sumars. Vörðufellsrétt laugardaginn í 22. viku sumars. Setbergsrétt sunnudaginn í 22. viku sumars. Pverárrétt og Bjarnarhafnarétt mánudaginn í 22. viku sumars. Mýrdalsrétt og Arnarhólsrétt þriðjudaginn í 22. viku sumars. Langholtsrétt og Lárdalsrétt miðvikudaginn í 22. viku sumars. Ölkeldurétt, Grundarétt og Malarriksrétt fimmtudaginn í 23. viku sumars. Vallnarétt, Ólafsvíkurrétt og Bláfeldarrétt, föstudaginn í 23. viku sumars. Grafarrétt og Hraunskarðsrétt laugardaginn í 23. viku sumars. Kaldárbakkarétt, Bjarnarhafnarétt, Lárdalsrétt og Malarriksrétt eru aukaréttir. Aðrar eru lögskilaréttir.

Hlutaðeigandi sveitarstjórnnum er skylt að sjá um að óskilafé úr aukaréttum sé komið til lögskilaréttar. Óski sveitarstjórn eftir breytingum á ofanskráðum réttarstöðum eða réttardögum, skal hún koma þeim óskum á framfæri við sýslunefnd, sem ein getur veitt heimild til frávika.

23. gr.

Hreppstjórar skulu halda lögreglu í réttum, en réttarstjórar sjá um innrekstur fjárins, gæta þess að fé verði ekki fyrir misþyrmingum og líta eftir því að sundurdráttur fari vel og skipulega fram. Enginn má hleypa út fé nema með leyfi réttarstjóra og eftir að töflulestri er lokið. Markglöggir menn skulu líta yfir fé í utansveitardilkum, áður en það er fært á brott.

24. gr.

Leigu skal greiða úr sveitarsjóði, bændum eða landeigendum sem leggja til land undir réttir og girðingar við þær, og fer leiguupphæð eftir samkomulagi milli viðkomandi aðila.

V. KAFLI**Um meðferð ómerkinga og óskilafjár.****25. gr.**

Gangnamenn skulu ávallt leitast við það í göngum að handsama ómerkinga og merkja þá, ef þeir fylgja móður. Öllum ómerkingum og öðru óskilafé, sem fyrir kemur í réttum, eða að afstöðnum réttum og ekki finnast eigendur að, skal lóga í sláturhúsi svo fljótt sem við verður komið, og sér hreppstjóri um að svo sé gert. Skal andvirðið renna í viðkomandi fjallskilasjóð, sé hann til, annars í sveitarsjóð.

26. gr.

Hreppstjóri skal skrifa upp mörk og einkenni þess fjár er fer til slátrunar skv. 25. gr. eftir því sem kostur er, og birtir fyrir árslok í Lögbirtingablaði tilkynningu um förgun þess, þar sem áður nefndum auðkennum er lýst og skorað á rétta eigendur að gefa sig fram og sanna eignarrétt sinn innan tiltekins tíma. Geti einhver sannað eignarrétt sinn, fær hann andvirði sláturfjárins greitt að frádregnum áföllnum kostnaði.

27. gr.

Réttarstjóri sér um að mæður helgi sér ómerkinga ef unnt er, og enginn má marka kind í réttum nema með leyfi hans og að viðstöddum tveim vottum.

VI. KAFLI

Um ágang búfjár og verndun beitilands.

28. gr.

Enginn má í heimildarleysi reka eða sleppa sauðfé eða hrossum í annarra manna lönd. Valdi slíkur fénaður ágangi á afgirt ræktarlönd er eiganda skylt að koma honum í örugga vörslu, þannig að komið sé í veg fyrir frekara tjón eða vandræði.

29. gr.

Verði mikill ágangur sauðfjár úr einni sveit í aðra, skal þeirri sveit, er áganginum veldur, skylt að leggja til fjallskila hjá ágangspóla sem svarar einu dagsverki fyrir hverjar 70 kindur sem koma fyrir í fyrri rétt árið á undan.

30. gr.

Pyki bændum eða jarðeigendum nauðsyn til bera að ákveðið sé með ítölu, hve margt fé megi vera í högum þeirra, er þeim heimilt að krefjast ítölumats, skv. gildandi lögum um ítölu. Skulu þeir hafa samráð við gróðurverndarnefnd sýslunnar um þessar eða aðrar aðgerðir til gróðurverndar.

31. gr.

Enginn má sleppa hrossum eða geldneytum lausum án marks eða eyrnamerkis. Skulu hrossaeigendur tilkynna markaverði mörk hrossa sinna til birtingar í markaskrá sýslunnar.

32. gr.

Hrossaeigendur í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu skulu, ef viðkomandi sveitarstjórn ákveður, skyldir til þess að hafa hross sín og nautgripi í öruggri vörslu. Sama gildir um þá sem taka hross í hagagöngu eða fóður. Valdi lausagönguhross átroðningi og skaða, skal sá er fyrir verður tilkynna það eiganda eða umráðamanni og krefjast úrbóta. Sinni hann því engu, eða aðeins til málamynda, skal tilkynna það lögreglu sem fjarlægir hrossin á kostnað eiganda.

VII. KAFLI

Almenn ákvæði.

33. gr.

Með mál vegna brota á reglugerð þessari skal farið að hætti opinberra mála. Sektarfé sem til kann að falla vegna þeirra, skal renna í hlutaðeigandi sveitarsjóð, eða í fjallskilasjóð, sé hann til.

34. gr.

Brot gegn fyrimælum þessarar reglugerðar varða sektum, nema þyngri refsing liggi við skv. öðrum lögum.

35. gr.

Reglugerð þessi sem, sýslunefnd Snæfellsness- og Hnappadalssýslu hefur samið og samþykkt, staðfestist hér með samkvæmt lögum nr. 6 21. mars 1986 um afréttarmálefni, fjallskil o.fl., til þess að öðlast gildi þegar í stað og birtist til eftirbreytni öllum þeim, sem hlut eiga að máli. Jafnframt fellur úr gildi reglugerð fyrir Snæfellsness- og Hnappadalssýslu, um fjallskil o.fl., nr. 376 18. ágúst 1975.

Landbúnaðarráðuneytið, 22. september 1986.

Jón Helgason.

Jón Höskuldsson.